

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

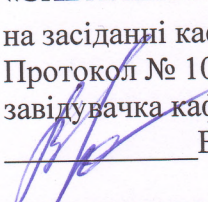
Директор ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження

 Віктор КАПЛУН

_____ 2023р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 18.05.2023 р
завідувачка кафедри

 Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант

ОПП «Біомедична інженерія»,

_____ Лариса НИКИФОРОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ»

Освітньо професійна програма: електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

ННІ енергетики, автоматики і енергозбереження

Спеціальність: 163 Біомедична інженерія

Розробник: кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації

Аліна СУПРУН

Київ – 2023

Опис навчальної дисципліни
«Філософія»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	
Спеціальність	163 – Біомедична інженерія	
Освітньо-професійна програма	Біомедична інженерія	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	4	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання		
	денна форма навчання	денна форма навчання
Рік підготовки	2	
Семестр	2	
Лекційні заняття	15	
Практичні, семінарські заняття	15	
Самостійна робота	90	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни:

надання знань з філософії як вищого теоретичного рівня світогляду, які впливають на вміння формувати критичну думку та розвивати критичне мислення у студентів, що віддзеркалюють сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їх взаємодії; формування світоглядно-методологічної позиції студентів, їх філософської культури як теоретичного підґрунтя загального університетського рівня підготовки спеціалістів високої якості та актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної української еліти. Метою вивчення дисципліни "Філософія" є також формування у майбутнього фахівця здатності динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички і спроможності з автономною діяльністю та відповідальністю під час вирішення завдань та проблемних питань у галузі біомедичної інженерії.

Завдання вивчення дисципліни:

навчальна дисципліна «Філософія» передбачає засвоєння основних тенденцій розвитку гуманітарного дискурсу у різних цивілізаційних вимірах та засадних для певного історичного періоду філософських проблем. Їх знання та розуміння формує вміння пояснювати особливості сучасного світогляду, аналізувати основні тенденції розвитку соціуму, вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкуватися в конфліктній ситуації, вміння слухати і вести бесіду, публічно відстоювати позицію, сформовану на основі якісного опрацювання фактичного матеріалу, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, актуальні на сучасному рівні соціокультурного буття. Дисципліна формує здатність діяти соціально відповідально та свідомо у будь-якій конкретній ситуації.

У результаті вивчення курсу студент повинен знати:

- світоглядні форми, історичні типи філософії, основні парадигми філософствування, способи мислення;
- сутнісні основи взаємозв'язку філософії та біоетики, біоінженерії та медицини;
- основні галузі філософського знання (натурфілософія, онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо);
- основні форми буття і сутність філософсько-природничого знання, яке є підґрунтям для формування критичної думки особистості;
- форми і структури філософського світогляду, що змінюється з розвитком техніки та технологій;
- шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами;
- форми суспільної свідомості, їх динамізм та взаємозв'язок, як можливість самовизначення у глобальному світі;
- умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Біомедична інженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 163 - Біомедична інженерія, навчальна дисципліна забезпечує формування ряду загальних/фахових (спеціальних) компетентностей та програмних результатів.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у біомедичній інженерії або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів хімічної, біологічної та медичної інженерії, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні Компетентності (ЗК):

ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з

експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

3. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма									
	тижні	усього	у тому числі							
			л	п	лаб	інд	с.р.			
1	2	3	4	5	6	7	8			
Змістовий модуль 1. ФІЛОСОФІЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИП ЗНАННЯ. ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ФІЛОСОФІЇ										
Тема1 Філософія як універсальний тип знання. Філософські основи біології	1	8	1	1			4			
Тема2. Античні філософські підстави європейської освіти і науки	2	8	1	1			4			
Тема 3 Філософія епохи Середньовіччя та Відродження	3	8	1	1			4			
Тема 4 Філософія Нового часу та епохи Просвітництва як світоглядна основа Європейського устрою	4	8	1	1			4			
Тема 5 Німецька	5	8	1	1			4			

біологічних та інженерних науках														
Тема11 Філософія техніки Діалектика – всезагальна теорія розвитку	11	8	1	1			6							
Тема 12 Філософія свідомості. Філософські проблеми медицини	12	8	1	1			6							
2. Разом за змістовим модулем 3		24	3	3			18							
Змістовий модуль 4. СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ. ФІЛОСОФІЯ ПРИРОДИ ТА ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ														
Тема 13 Філософія суспільства Філософія цивілізації	13	8	1	1			6							
Тема 14 Основні парадигми в розвитку природничо-наукового знання: від давньогрецької натурфілософії до сучасної біоінженерії	14	8	1	1			6							
Тема15 Філософія культури. Проблеми ідентичності	15	8	1	1			6							

Разом за змістовим модулем 4	24	3	3	18							
3. Усього годин	120	15	15	90							

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія як універсальний тип знань.	2
2	Натурфілософія як основа природничих знань	2
3	Філософія доби Середньовіччя та Відродження: вплив на формування сучасного європейського світогляду.	2
4	Філософія Нового часу як основа розвитку та становлення інженерних знань.	2
5	Українська філософія: виклики сучасності.	2
6	Філософія XIX-XXI ст. народження нової світоглядної парадигми	2
7	Розвиток сучасної філософської думки в Україні. Проблеми ідентичності в медіа	2
8	Філософське розуміння поняття «наука», «коеволюція».	2
9	Методологія природничо-наукового пізнання	2
10	Сучасні проблеми філософії пізнання.	2
11	Філософія культури, проблеми глобалізації та цивілізації	2
12	Аксіологія та етика, проблеми біоетики та біоінженерії	2
13	Філософія техніки.	2
14	Взаємодія філософії техніки та соціогуманітарного комплексу знань.	2
15	Комунікативний дискурс в умовах сьогодення	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Основні джерела та передумови виникнення філософії.	10
2.	Історичні типи світогляду	10
3.	Історичні етапи розвитку філософії	10
4.	Філософія та інженерія.	10
5.	Закони філософії та науки логіки. Критичне мислення	10
6.	Українська філософія в іменах: історія і сучасність	10
7.	Проблеми свідомості. Форми мислення та його різновиди	10
8.	Гносеологія та онтологія	10
9.	Антропологія та біоетика	10
	Разом	90

6. Зразки контрольних питань, тестів для вивчення рівня засвоєння знань студентами.

1. Поняття "філософія".

- 2.Поняття "світогляд" та його структурні рівні.
- 3.Об'єкт і предмет логіки.
- 4.Структура та функції філософського знання. Гуманістичний зміст філософії.
- 5.Історичні етапи розвитку філософії.
- 6.Людина-світ-природа як визначальний предмет сучасного філософського осмислення.
- 7.Історичний розвиток наукових уявлень про світ.
- 8.Сучасна наука про принципи організації світу.
- 9.Сутність та складові елементи аргументації
10. Поняття доведення. Структура та види доведення
11. Проблема буття у філософії ХХ-ХХІ століття.
12. Релігійна й натуралістична антропософія.
13. Атрибутивні ознаки людини та їх взаємозв'язок.
14. Співвідношення біологічного й соціального в людині.
15. Специфіка людської діяльності. Людина - індивід - особистість.
16. Потреби. Інтереси. Сенс життя людини.
17. Основні засоби та принципи формування світобачення.
18. Функціональні складові світогляду (віра, надія, любов).
19. Виникнення і природа свідомості. Наука: релігія про основні підгрунтя свідомості.
20. Мова і свідомість. Свідомість і праця.
21. Філософія біології.
22. Цивілізаційні процеси сучасності
23. Філософські проблеми глобалізації
24. Взаємозв'язок індивідуальної та суспільної свідомості.
25. Гносеологія як сфера філософського знання: її предмет та основні категорії.
26. Основні принципи сучасної наукової гносеології.
27. Емпіричний рівень пізнання, його форми та особливості.
28. Єдність чуттєвого та раціонального рівнів пізнання. Сенсуалізм, раціоналізм.
29. Раціональний рівень пізнання та його форми.
30. Ветеринарія в системі наукового знання
31. Еволюція підходів до аналізу науки
32. Спостереження й експеримент: їх сутність та види.
33. Закони логіки Арістотеля.
34. Поняття "суспільство" у філософській традиції.
35. Основні риси та напрямки філософії ХХ ст.
36. Позитивізм (О.Конт). Неопозитивізм (Б.Рассел), постпозитивізм (К.Поппер).
37. "Філософія життя" (Ф.Ніцше, А.Бергсон), психоаналіз (З.Фрейд).
38. Філософія прагматизму (У.Пірс, У.Джеймс, Дж.Дьюї). Екзистенційна філософія.

Приклади екзаменаційних завдань

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС: бакалавр Спеціальність: біомедична інженерія	Кафедра Філософії 2023-2024 н.р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____ з дисципліни «Філософія»	«Затверджую» Зав. кафедри філософії та міжнародної комунікації: _____
Екзаменаційні питання			

1. Багатоманіття визначень поняття філософія.

2. Філософія інженерії.

Тестові завдання різних типів

Питання 1. Яке визначення філософії є недостатньо повним?

1	світогляд – це форма самосвідомості особистості та суспільства;
2	світогляд – це сума знань про світ;
3	світогляд – це здоровий глузд;
4	світогляд – це інтегральне духовне утворення, що спонукає до практичної дії.

Питання 2. Що є головним об'єктом східної філософії;

(у бланку відповідей правильну відповідь впишіть одним словом)

Питання 3. Антична філософія:

1	автономна щодо інших сфер суспільного життя;
2	відкрита та доступна для всіх громадян;
3	розвивається стихійно;
4	носить сакральний характер.

Питання 4. Закінчіть вислів Тертуліана.

«Вірую, бо ....» (у бланку відповідей правильну відповідь впишіть одним словом)

Питання 5. Співвіднесіть метод та його тлумачення.

1. дедукція;	А) метод дослідження певних об'єктів, що передбачає відтворення їхніх властивостей на іншому об'єкті – моделі, що є аналогом оригінального об'єкта; Б) сходження думки у пізнанні від загального до одиничного; В) процес відходу від певних якостей та відносин досліджуваного явища з одночасним виділенням потрібних для дослідника властивостей; Г) встановлення подібності, відповідності в певних сторонах, властивостях між нетотожними об'єктами.
2. абстрагування;	
3. моделювання;	
4. аналогія.	

Питання 6. У Новий час філософія є:

1	замкненою системою знань;
2	відкритою системою знань;
3	носить сакральний характер;
4	розгалуженою системою знань.

Питання 7. Співвіднесіть філософський напрям та його представників.

1. Л.да Вінчі;	А) натурфілософія;
2. М.Кузанський;	Б) структуралізм;
3. М.Фуко;	В) постпозитивізм;
4. Л.Лаудан;	Г) герменевтика.

Питання 8. Кому належить праця „Новий Органон” ?

(у бланку відповідей правильну відповідь впишіть одним словом)

Питання 9. Характерними рисами філософії XX ст. є:

1	академічність;
2	спрямованість на абсолютне;
3	тематична розмаїтість;
4	варіативність.

Питання 10. Яка із рис не є характерною для української філософії:

1	кордоцентризм;
2	індивідуалізм;
3	екзистеційність;
4	раціоналізм.

7. Методи навчання.

Під час викладання курсу передбачено використання методик проблемного навчання, технології дистанційного навчання та модульно-рейтингова системи навчання. Реалізація компетентнісного підходу до навчання передбачає використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять:

1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний. (рецепція - сприйняття).

Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в "готовому" виді: сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.

2. Репродуктивний метод (репродукція - відтворення)

Застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількаразовим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, лабораторні, практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю. Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передреє репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь в студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікація).

3. Метод проблемного викладу.

Педагог до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб рішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети - розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку. Перевагою методу є те, що студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.

4. Частково-пошуковий, або евристичний, метод.

Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок.

Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляється й контролюється педагогом або самими учнями на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на лекційних і практичних заняттях.

5. Дослідницький метод.

Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри й виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які

виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання). У даному методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності. Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.

Ще одна класифікація методів навчання Перовського С.І., Голанта Є.Я., побудована на основі виділення джерел передачі змісту:

- Словесні: джерелом знання є усне або друковане слово (розповідь-пояснення, бесіда, лекція)
- Практичні методи: Студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії (досліди, вправи, лабораторні роботи, реферати тощо).
- Наочні методи: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (ілюстрація, демонстрація).

8. Форми контролю.

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни використовують різні методи і форми контролю.

Найпоширенішими методами контролю є: усний контроль, письмовий, тестовий, графічний, програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Усний контроль (усне опитування). Його використання сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку. Здійснюють його на семінарських, практичних і лабораторних заняттях, а також колоквиумах, лекціях і консультаціях.

Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка студентів до відповіді і викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді.

За рівнем пізнавальної активності запитання для перевірки можуть бути: *репродуктивними* (передбачають відтворення вивченого); *реконструктивними* (потребують застосування знань і вмінь у дещо змінених умовах); *творчими* (застосування знань і вмінь у значно змінених, нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення (способів дій) на виконання складніших завдань).

За актуальністю запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні. *Основні запитання* передбачають самостійну розгорнуту відповідь (наприклад, запитання семінарського заняття), *додаткові* - уточнення того, як студент розуміє певне питання, формулювання, формулу тощо, *допоміжні* - виправлення помилок, неточностей. Усі запитання мають бути логічними, чіткими, зрозумілими і посилюючими, а їх сукупність - послідовною і системною.

Письмовий контроль. Його метою є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з предмета, визначення їх якості - правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці.

Тестовий (англ. test - іспит, випробування, дослід) **контроль.** Для визначення рівня сформованості знань і вмінь з навчальної дисципліни користуються методом тестів. Виокремлюють тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями).

Тести відкритої форми передбачають короткі однозначні відповіді, які ґрунтуються переважно на відтворенні вивченого матеріалу, або складні (комплексні) відповіді, які потребують розвинутого логічного мислення, вміння аналізувати. *Тести закритої форми*

передбачають вибір відповіді з певної кількості варіантів. Серед таких тестів виокремлюють *тест-альтернативу*, *тест-відповідність*: *Тест-альтернатива* вимагає вибору однієї з двох запропонованих відповідей. Застосовують його під час контролю таких показників засвоєння, як уміння визначати використання фактів, законів, підводити під поняття, встановлювати причину якогось явища. *Тест-відповідність*, як правило, складається з двох частин, між якими слід встановити відповідність. Застосовують його для виявлення таких результатів засвоєння, як уміння визначати використання речовин, апаратів, процесів, встановлювати зв'язок між абстрактним і конкретним поняттями, класифікувати їх тощо.

Тестовий контроль використовують з метою актуалізації знань перед викладанням нової теми, виведенням підсумкових оцінок, на групових заняттях, на заліку чи іспиті, а також перед практичними і лабораторними роботами. Крім того, тести можуть слугувати засобом внутрішнього контролю для порівняння, визначення рівнів успішності окремих груп студентів, порівняльної характеристики різних форм і методів викладання. Доцільним є проведення тестової перевірки кожної теми навчальної дисципліни з усіх основних її питань.

Програмований контроль. Реалізується він шляхом пред'явлення усім студентам стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань. При цьому аналіз відповіді, виведення і фіксація оцінки можуть здійснюватися за допомогою індивідуальних автоматизованих засобів.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх. Показником сформованості самоконтролю є усвідомлення студентом правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану.

Форми контролю. Під час навчальних занять у вищому навчальному закладі використовують індивідуальну та фронтальну перевірки знань, умінь і навичок студентів, а також підсумкові форми контролю.

Індивідуальна перевірка. Стосується вона конкретних студентів і має на меті з'ясування рівня засвоєння студентом певних знань, умінь і навичок, рівня формування професійних рис, а також визначення напрямів роботи.

Фронтальна перевірка. Ця форма контролю спрямована на з'ясування рівня засвоєння студентами програмного матеріалу за порівняно короткий час. Вона передбачає короткі відповіді з місця на короткі запитання (йдеться про усну співбесіду за матеріалами розглянутої теми на початку нової лекції з оцінюванням відповідей студентів) або письмову роботу на початку чи в кінці лекції (10—15 хв.) (відповіді перевіряються і оцінюються викладачем у поза-лекційний час). Фронтальний безмашинний стандартизований контроль знань студентів за кількома темами лекційного курсу (5 - 20 хв.) здійснюється найчастіше на початку семінарських занять, практичних чи лабораторних робіт.

Ефективною формою перевірки знань, умінь і навичок студентів є *консультації*. Існує два види консультацій з контрольними функціями: консультації, на яких викладач перевіряє конспекти першоджерел, самостійну роботу над допоміжною літературою, допомагає студентам оформляти необхідні узагальнення, і консультації, на яких студенти відпрацьовують пропущені лекції, семінарські заняття тощо.

Поширеною формою перевірки знань, умінь і навичок студентів є *колоквіуми*. Ця форма традиційна в організації наукової роботи, але ефективна і в навчальному процесі. Колоквіуми проводяться як співбесіди з окремих питань, визначених викладачем заздалегідь. При підготовці до них студентам повідомляють основну та додаткову літературу для опрацювання.

Підсумкові форми контролю. До них відносять заліки, іспити, курсові роботи, дипломні проекти, державні іспити.

Іспити складають за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою. На консультаціях перед іспитом викладач ознайомлює студентів з ними.

9. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України (від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Таблиця 1

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

10.

Навчально-методичне забезпечення

1. Положення про екзамен та заліки у НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
2. Положення про навчально-інформаційний портал НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
3. Положення про електронне оцінювання залишкових знань студентів НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>
4. Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
5. Правила внутрішнього розпорядку НУБіП України URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/pravila_rozporyadku.pdf
6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Статут НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>

Допоміжна

11. Методичне забезпечення

1. Супрун А.Г., Савицька І.М. (авторський колектив) Філософія Науково-методичні вказівки. – К. - 2020.
2. Супрун А.Г., Савицька І.М., (авторський колектив) «Філософія». Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України денної форми навчання з усіх спеціальностей ОС «магістр». – Видавничий центр НУБіП України, К.- 2022.

12. Рекомендована література

- основна

1. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. – К.: Генеза. -2020. -317 с.
2. Горьський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій. – К.: Наук. думка, 2020.- 285с.
3. Кульчинський О. Основи філософії і філософських наук. – Мюнхен –Львів, 2017.- 164с
4. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. – К.: Академія, 2015.-576с.

5. Філософія. Підручник. (За ред. Заїченка Г.А.) – К.; Вища школа, 2020.-455с.
6. Філософія. Курс лекцій. – К.: Либідь, 2019-456с.

13. Інформаційні ресурси

Навчально-інформаційний портал НУБіП України. Електронний навчальний курс «Філософія» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2332>

https://shron1.chtyvo.org.ua/Horlach_Mykola/Osnovy_filosofskykh_znan.pdf

Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>

Цифрова бібліотека НУБіП України DGlibrary [Електронний ресурс]. – URL:

<http://dglib.nubip.edu.ua:8080/jsrui>

Електронна бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України
eNULESIR.

Сайт Українського філософського фонду [Електронний ресурс]. – URL:

<http://www.philosophy.ua>

Сайт «Ізборник» – Історія України IX-XVIII ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна

бібліотека давньої української літератури та розвідок з політології) [Електронний ресурс].

– URL:

<http://litopys.org.ua>

Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

<https://naqa.gov.ua/>

7.

9. Офіційний сайт НУБіП України <https://nubip.edu.ua/>